

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1998-1999

7 DÉCEMBRE 1998

Projet de loi modifiant les articles 318 à 323 de la nouvelle loi communale, relatifs à la consultation populaire communale

Procédure d'évocation

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. ANCIAUX

Art. 1^{er}bis (nouveau)

Insérer un article 1^{er}bis(nouveau), rédigé comme suit:

«Article 1^{er}bis. — L'intitulé du titre XV de la nouvelle loi communale, inséré par la loi du 10 avril 1995, est remplacé par l'intitulé suivant: «Du référendum communal.»

Justification

La consultation populaire communale est remplacée par un référendum ayant force obligatoire. Les administrations communales ne peuvent plus faire fi du résultat comme à Boechout. Si on ne confère pas un caractère obligatoire aux résultats des référendums communaux, le présent projet ne constitue pas, en l'état

Voir:

Document du Sénat:

1-1133 - 1998/1999:

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1998-1999

7 DECEMBER 1998

Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 318 tot 323 van de nieuwe gemeentewet betreffende de gemeentelijke volksraadpleging

Evocatieprocedure

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 1bis (nieuw)

Een artikel 1bis (nieuw) invoegen, luidende:

«Artikel 1bis. — Het opschrift van de titel XV van de nieuwe gemeentewet, ingevoegd bij de wet van 10 april 1995, wordt vervangen als volgt: «Het gemeentelijk referendum.»

Verantwoording

De gemeentelijke volksraadpleging wordt vervangen door een bindend referendum. Gemeentebesturen kunnen de beslissing niet meer naast zich neerleggen, zoals in Boechout het geval was. Zonder een regeling van het bindend karakter is dit wetsvoorstel zoals het thans voorligt geen vooruitgang naar meer inspraak van

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-1133 - 1998/1999:

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

actuel, un pas vers une plus grande participation des citoyens. Les électeurs se substituent au Conseil provincial pour gérer les intérêts communaux. Telle devrait être l'idée de départ et il faudrait, dans cette optique, confier la responsabilité en question aux citoyens.

Nº 2 DE M. ANCIAUX

Art. 2

Aupremieralinéadel'articl318proposé,remplacer les mots «décider de consulter les habitants» par les mots «décider de laisser les habitants se prononcer».

Justification

Justification identique à celle de l'amendement n° 1

Nº 3 DE M. ANCIAUX

Art. 2

Au deuxième alinéa de l'article 318 proposé, remplacer les mots «10% de ceux-ci» par les mots «10% des personnes jouissant du droit de vote».

Justification

Il va de soi qu'une demande de référendum doit avoir une base sociale suffisante. Mais remplacer le seuil de 10% du nombre d'habitants par le seuil de 10% des personnes qui ont le droit à l'électorat est un changement très radical. Il devient en effet très difficile, de la sorte, d'organiser un référendum.

Nº 4 DE M. ANCIAUX

Art. 2

Au deuxième alinéa de l'article 318 proposé, remplacer les mots «au moins 10%»par les mots «au moins 5%».

Justification

Le seuil de 10% est trop élevé. Même si l'amendement n° 3 était adopté, l'amendement n° 4 serait maintenu. En effet, le but ne saurait être de compliquer inutilement l'organisation d'un référendum.

Nº 5 DE M. ANCIAUX

Art. 2

Supprimer la dernière phrase du deuxième alinéa de l'article 318 proposé.

de burgers. De kiezers behartigen het gemeentelijk belang in plaats van de gemeenteraad. Dit zou het uitgangspunt moeten zijn en de burgers moeten dan ook deze verantwoordelijkheid krijgen.

Nr. 2 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 2

In het eerste lid van het voorgestelde artikel 318 de woorden «te raadplegen» vervangen door de woorden «te laten beslissen».

Verantwoording

Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 1

Nr. 3 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 2

In het tweede lid van het voorgestelde artikel 318 de woorden «10% van de inwoners» vervangen door de woorden «10% van de kiesgerechtigden».

Verantwoording

Het spreekt voor zich dat een vraag om een referendum een voldoende uitgebreid maatschappelijk draagvlak moet hebben. Maar de verhoging van de drempel tot 10% van het aantal inwoners van kiesgerechtigden is wel erg drastisch. Het bekomen van een referendum wordt wel erg moeilijk op deze manier.

Nr. 4 DE VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 2

In het tweede lid van het voorgestelde artikel 318 de woorden «ten minste 10%» vervangen door de woorden «ten minste 5%»

Verantwoording

10% is te hoog. Zelfs indien amendement nr. 3. goedgekeurd wordt blijft amendement nr. 4 behouden. Het mag toch niet de bedoeling zijn om het organiseren van een referendum onnodig moeilijk te maken.

Nr. 5 DE VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 2

De laatste zin van het tweede lid van het voorgestelde artikel 318 doen vervallen.

Justification

La différence de seuil en faveur des petites communes est inutile et incompréhensible. En effet, cette disposition emporte que le nombre de signatures à recueillir dans une commune de 35 000 habitants est inférieur à celui qui doit être atteint dans une commune de 20 000 habitants. Cela n'est pas normal.

Nº 6 DE M. ANCIAUX

Art. 4

Dans la disposition complétant l'article 320, telle qu'elle est proposée, remplacer les mots «la consultation populaire» par les mots «le référendum».

Justification

Justification identique à celle de l'amendement n° 1.

Nº 7 DE M. ANCIAUX

Art. 4

Compléter cet l'article par un 4° qui est rédigé comme suit :

«4° Les données issues de la demande ne sont utilisées que dans le cadre du référendum communal qui fait l'objet de celle-ci.»

Justification

Par analogie avec ce qui a été prévu en ce qui concerne les listes électorales, il y a lieu de protéger le citoyen qui soutient une demande en y apposant sa signature, contre toute utilisation abusive des données qu'il communique ainsi. L'expérience nous enseigne que souligner explicitement la chose n'est pas un luxe superflu.

Nº 8 DE M. ANCIAUX

Art. 5

Dans la disposition que l'on propose d'ajouter au troisième alinéa de l'article 321 pour le compléter, remplacer les mots «une consultation populaire» par les mots «un référendum communal».

Justification

Justification identique à celle de l'amendement n° 1.

Nº 9 DE M. ANCIAUX

Art. 6

À l'article 322 proposé, remplacer partout les mots «consultation populaire» par les mots référendum communal».

Verantwoording

De afwijkende situatie voor kleinere gemeenten is niet nodig en onbegrijpelijk. In een gemeente met 35 000 inwoners moeten dus minder handtekeningen verzameld worden dan in een gemeente met 20 000 inwoners. Dit is niet te verantwoorden.

Nr. 6 DE VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 4

In de voorgestelde aanvulling van artikel 320 de woorden «de raadpleging» vervangen door de woorden «het referendum».

Verantwoording

Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 1.

Nr. 7 DE VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 4

Dit artikel aanvullen met een 4°, luidende :

«4° De gegevens die bekomen werden via het verzoek worden enkel gebruikt in het kader van het middels dit verzoek gevraagde gemeentelijk referendum.»

Verantwoording

Naar analogie met de kiezerslijsten moet de burger die middels een handtekening het verzoek steunt beschermd worden tegen oneigenlijk gebruik van de gegevens. De praktijk leert ons dat het expliciet verduidelijken van deze stelling geen overbodige luxe is.

Nr. 8 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 5

In de voorgestelde aanvulling van het derde lid van artikel 321 de woorden «een volksraadpleging» vervangen door de woorden «een gemeentelijk referendum».

Verantwoording

Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 1.

Nr. 9 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 6

In het voorgestelde artikel 322 het woord «volksraadpleging» telkenmale vervangen door de woorden «gemeentelijk referendum».

Justification	Verantwoording
Justification identique à celle de l'amendement n° 1.	Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 1.
Nº 10 DE M. ANCIAUX	Nr. 10 VAN DE HEER ANCIAUX
Art. 6	Art. 6
À l'article 322 proposé, remplacer partout les mots « consultation populaire » par les mots « référendum communal ».	In het voorgestelde artikel 322 het woord «raadpleging» telkenmale vervangen door de woorden «gemeentelijk referendum».
Justification	Verantwoording
Justification identique à celle de l'amendement n° 1.	Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 1.
Nº 11 DE M. ANCIAUX	Nr. 11 VAN DE HEER ANCIAUX
Art. 6	Art. 6
Supprimer le paragraphe 6 de l'article 322 proposé.	Paragraaf 6 van het voorgestelde artikel 322 doen vervallen.
Justification	Verantwoording
Le principe du seuil de dépouillement ne peut pas être maintenu dans une optique démocratique. La population a, démocratiquement, le droit élémentaire de connaître le résultat du vote, quel que soit le taux de participation.	Het principe van de teldrempel kan vanuit democratisch oogpunt niet gehandhaafd worden. De bevolking heeft het elementaire democratische recht om de uitslag van de stemming te kennen, ongeacht de opkomst.
Nº 12 DE M. ANCIAUX	Nr. 12 VAN DE HEER ANCIAUX
Art. 6bis (nouveau)	Art. 6bis (nieuw)
Insérer un article 6bis (nouveau) rédigé comme suit :	Een artikel 6bis (nieuw) invoegen, luidende :
«Art. 6bis. — Dans la même loi est inséré un article 322bis, rédigé comme suit :	«Art. 6bis. — In dezelfde wet wordt een artikel 322bis ingevoegd, luidende :
«Art. 322bis. — Le résultat du référendum communal a force obligatoire, lorsque soit les oui, soit les non sont majoritaires et qu'ils représentent 25% au moins des votes des personnes qui ont droit à l'électorat. »	«Art. 322bis. — De uitslag van het gemeentelijk referendum is bindend indien de bereikte meerderheid ja of neen-stemmers minstens 25% uitmaakt van de kiesgerechtigden. »
Justification	Verantwoording
Le résultat du référendum doit être suffisamment représentatif. Mais, lorsque cette condition est remplie, il doit avoir force obligatoire. L'administration communale doit en tenir compte.	De uitslag moet voldoende representatief zijn. Maar indien aan deze voorwaarde is voldaan is het resultaat ook bindend. Het gemeentebestuur moet hiermee rekening houden.
Nº 13 DE M. ANCIAUX	Nr. 13 VAN DE HEER ANCIAUX
Art. 7	Art. 7
Supprimer cet article.	Dit artikel doen vervallen.

Justification

Justification identique à celle de l'amendement n° 3.

Nº 14 DE M. ANCIAUX

Art. 7 (nouveau)

Insérer un article 7 (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 7. — L'article 323, alinéa 1er, de la même loi, est remplacé par la disposition suivante :

«Les questions des personnes et les questions relatives aux taxes et rétributions communales ne peuvent pas faire l'objet d'un référendum communal.»

Justification

La disposition relative aux budgets et aux comptes est supprimée, parce qu'elle peut prêter à des interprétations divergentes, et la pratique nous enseigne que les administrations communales peuvent facilement abuser de cette disposition, comme ce fut le cas à Gand.

Nº 15 DE M. ANCIAUX

Art. 7bis (nouveau)

Insérer un article 7bis (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 7bis. — L'article 323, alinéa 3, de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

«Nul référendum ne peut être organisé dans les six mois qui précèdent la réunion ordinaire des électeurs pour le renouvellement des conseils communaux.»

Justification

La période de 16 mois est trop longue. Il faut absolument éviter que les dirigeants politiques ne reportent constamment l'examen des dossiers épineux ou sensibles. Si l'on se réfère aux délais, tels qu'ils sont prévus par la loi, l'on constate que six mois deviennent en fait huit mois, ce qui me paraît raisonnable. La référence à l'élection directe des membres de la Chambre, du Sénat, des conseils et du Parlement européen est superflue.

Nº 16 DE M. ANCIAUX

Art. 7ter (nouveau)

Insérer un article 7ter (nouveau), rédigé comme suit :

Verantwoording

Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 3.

Nr. 14 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7 (nieuw)

Een artikel 7 (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7. — Artikel 323, eerste lid, van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

«Persoonlijke aangelegenheden en aangelegenheden betreffende de gemeentebelastingen en retributies kunnen niet het onderwerp uitmaken van een gemeentelijk referendum.»

Verantwoording

De bepaling betreffende de begrotingen en de rekeningen wordt weggelaten. Dit is immers niet eenduidig interpreteerbaar en de praktijk, in casu Gent, leert ons dat gemeentebesturen deze bepaling makkelijk zouden kunnen misbruiken.

Nr. 15 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7bis (nieuw)

Een artikel 7bis (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7bis. — Artikel 323, derde lid, van dezelfde wet, wordt vervangen als volgt :

«Geen referendum kan worden georganiseerd in een periode van zes maanden voor de gewone vergadering van de kiezers voor de vernieuwing van de gemeenteraden.»

Verantwoording

De periode van 16 maanden is te lang. Men moet absoluut vermijden dat de beleidsvoerders netelige of gevoelige dossiers voor zich uitschuiven. De termijnen voorzien bij wet in acht genomen betekent zes maanden in principe acht maanden. Dit lijkt me een redelijke termijn te zijn. De verwijzing naar de rechtstreekse verkiezing van de leden van de Kamer, de Senaat, de raden en het Europees Parlement is overbodig.

Nr. 16 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7ter (nieuw)

Een artikel 7ter (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7ter. — L'article 323, alinéa 4, première phrase, de la même loi, est remplacé par la disposition suivante :

«Les personnes qui ont droit à l'électorat ne peuvent être appelées à participer à un référendum communal qu'une fois tous les quatre mois.»

Justification

L'on ne saurait se servir d'un référendum comme d'un hochet, pour donner au citoyen l'illusion qu'il participe à la vie publique. La faculté dont jouit chaque citoyen de traduire son engagement et ses préoccupations dans une demande de référendum ne peut être limitée de par l'application de délais inutilement longs.

Nº 17 DE M. ANCIAUX

Art. 7quater (nouveau)

Insérer un article 7quater (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 7quater. — À l'article 324, première phrase, de la même loi, les mots «consultation populaire» sont remplacés par les mots «référendum communal.»

Justification

Justification identique à celle de l'amendement n° 1.

Nº 18 DE M. ANCIAUX

Art. 7quinquies (nouveau)

Insérer un article 7quinquies (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 7quinquies. — L'article 324 de la même loi est complété par une phrase, rédigée comme suit :

«Le référendum communal ne peut être organisé que trois mois après cette inscription au plus tôt.»

Justification

Il faut donner aux citoyens suffisamment de temps pour qu'ils puissent s'informer. Un débat public est absolument nécessaire.

Nº 19 DE M. ANCIAUX

Art. 7sexies (nouveau)

Insérer un article 7sexies (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 7sexies. — L'article 325 de la même loi est supprimé.»

«Art. 7ter. — Artikel 323, vierde lid, eerste zin, van dezelfde wet, wordt vervangen als volgt :

«De kiesgerechtigden kunnen slechts eenmaal om de vier maanden worden opgeroepen om deel te nemen aan een gemeentelijk referendum.»

Verantwoording

Referenda mogen geen zoethoudertjes zijn om de burgers te doen geloven dat ze inspraak hebben. Iedere burger heeft zijn engagement en interesses en de wil om dit te uiten via een verzoek tot referendum mag niet beknot worden door zinloos lange termijnen.

Nr. 17 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7quater (nieuw)

Een artikel 7quater (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7quater. — In artikel 324, eerste zin, van dezelfde wet, wordt het woord «raadplegingen» vervangen door de woorden «gemeentelijk referendum.»

Verantwoording

Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 1.

Nr. 18 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7quinquies (nieuw)

Een artikel 7quinquies (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7quinquies. — Artikel 324 van dezelfde wet wordt aangevuld met het volgende lid :

«Het gemeentelijk referendum kan pas minstens drie maanden na de inschrijving gehouden worden.»

Verantwoording

De burgers moeten voldoende tijd krijgen om zich te kunnen informeren. Een publiek debat is een absolute noodzaak.

Nr. 19 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7sexies (nieuw)

Een artikel 7sexies (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7sexies. — Artikel 325 van dezelfde wet wordt opgeheven.»

Justification

L'administration communale ne doit pas motiver l'organisation d'un référendum communal demandé par les citoyens. Lorsque les règles en vigueur sont respectées, le référendum a lieu, quel que soit le point de vue de l'administration communale.

Nº 20 DE M. ANCIAUX

Art. 7septies (nouveau)

Insérer un article 7septies (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 7septies. — À l'article 326 de la même loi, les mots «consultation populaire» sont remplacés par les mots «référendum communal.»

Justification

Justification identique à celle de l'amendement n° 1.

Nº 21 DE M. ANCIAUX

Art. 7octies (nouveau)

Insérer un article 7octies (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 7octies. — À l'article 326, dernière phrase, de la même loi, les mots «seront consultés» sont remplacés par les mots «seront appelés à se prononcer.»

Justification

Justification identique à celle de l'amendement n° 1.

Nº 22 DE M. ANCIAUX

Art. 7novies (nouveau)

Insérer un article 7novies (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 7novies. — À l'article 326, première phrase, de la même loi, les mots «au moins un mois» sont remplacés par les mots «au moins deux mois.»

Justification

Justification identique à celle de l'amendement n° 17.

Verantwoording

Het gemeentebestuur hoeft het organiseren van een gemeentelijk referendum niet te motiveren indien de burgers hierom vragen. Indien aan de geldende reglementering voldaan is gaat het referendum door, ongeacht het standpunt van het gemeentebestuur.

Nr. 20 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7septies (nieuw)

Een artikel 7septies (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7septies. — In artikel 326 van dezelfde wet het woord «raadpleging» vervangen door de woorden «gemeentelijk referendum.»

Verantwoording

Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 1.

Nr. 21 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7octies (nieuw)

Een artikel 7octies (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7octies. — In artikel 326, laatste zin, van dezelfde wet worden de woorden «worden geraadpleegd» vervangen door de woorden «moeten beslissen.»

Verantwoording

Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 1.

Nr. 22 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7novies (nieuw)

Een artikel 7novies (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7novies. — In artikel 326, eerste zin, van dezelfde wet worden de woorden «gemeentelijke volksraadpleging» vervangen door de woorden «gemeentelijk referendum.»

Verantwoording

Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 17.

Nº 23 DE M. ANCIAUX

Art. 7*decies* (nouveau)

Insérer un article 7*decies* (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 7*decies*. — L'article 326 de la même loi est complété comme suit :

«*Cette brochure présente de manière équilibrée le point de vue des partisans et des opposants. L'administration communale ne prend pas elle-même position dans cette brochure.*»

Justification

Justification identique à celle de l'amendement n° 17.

Nº 24 DE M. ANCIAUX

Art. 7*undecies* (nouveau)

Insérer un article 7*undecies* (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 7*undecies*. — À l'article 328, de la même loi, les mots «la consultation» sont remplacés par les mots «le référendum communal.»

Justification

Justification identique à celle de l'amendement n° 1.

Nº 25 DE M. ANCIAUX

Art. 7*duodecies* (nouveau)

Insérer un article 7*duodecies* (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 7*duodecies*. — À l'article 329, de la même loi, les mots «la consultation» sont remplacés par les mots «le référendum communal.»

Justification

Justification identique à celle de l'amendement n° 1.

Nr. 23 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7*decies* (nieuw)

Een artikel 7*decies* (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7*decies*. — Artikel 326 van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt :

«In deze brochure komen de standpunten van voor- en tegenstanders op een evenwichtige manier aan bod. Het gemeentebestuur zelf neemt in de brochure geen stelling in.»

Verantwoording

Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 17.

Nr. 24 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7*undecies* (nieuw)

Een artikel 7*undecies* (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7*undecies*. — In het artikel 328 van dezelfde wet worden de woorden «de raadpleging» vervangen door de woorden «het gemeentelijk referendum.»

Verantwoording

Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 1.

Nr. 25 VAN DE HEER ANCIAUX

Art. 7*duodecies* (nieuw)

Een artikel 7*duodecies* (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7*duodecies*. — In het artikel 329 van dezelfde wet worden de woorden «de raadpleging» vervangen door de woorden «het gemeentelijk referendum.»

Verantwoording

Zelfde verantwoording als voor amendement nr. 1.